

leti je v Ljubljani pobožna nuna umerla na žalost vsacemu, kdor jo je poznal.

Nje otročja ljubezen nij ostala brez povračila, in do konca svojih let je v serci nosila tolažéči glas, da je ona bolnej materi bila na stara leta jedína podpora!

Sirota.

(Spisala Lujiza Pesjakova.)

Živel je ubogo dekletce. Bilo je sirota, samohrana v širocem svetu. Hižice nij imela, kder bi bila domá, ni posteljice, da bi na njej spala, niti ne sladkega naročaja, kateri bi jej bil v obrambo. Umejete li, mladi prijatelji, kaka nesreča je to? Premislite, kaj bi vi počeli brez očétine in materine ljubezni, — brez tiste ljubezni, ki vas neprestano in milo pazi, ki se za vas žrtvuje, ki sama sebe pozabivši razven vas ničesar na zemlji ne vé! Tega božijega darú se sirota nikoli nij veselila. Ko je ona ugledala beli dan, tedaj je nje mati umírala; goreče je poljubila svojo hčerko ter se z njo razstala.

Bilo je zima. Pod milim nebom je vse zmerzovalo in sneg je šel, da je cesto debelo zamétal. V tem hudem vremenu je sirota šla v gozd, sama nij vedela, kám. Slaba srajčica, staro krilce sta bili nje jedino oblačilo, in težke leséne črevlje je imela na nožicah. V roci je nesla košček suhega režénega kruha, milostínjo usmiljene žene. Merzlo je bilo v gozdu! Ledni sever je bril skozi toge veje visokih dreves! In samota je bila tam, presamota! Le sem ter tja se je v debelem snegu videl boječi sled lehkonôge serne, katera je plaha smuknila v germovje, ako je v dálji zavil gladni volk. Ko sirota hodi tako po temnem lesu, tresóč se od groze in mraza, sreča otroka, ki je prosi: „daj mi kruha! Uže davno nijsem nič jedel; lačen sem!“ Sirota mu dá ves kruh; a dete izgine, rekši: „Bog ti poverni!“ Dekletce dalje odpotuje ter k malu potem sreča, kakor je menila, drugo dete, ki je bilo še slabéje oblečeno nego li ona sama. „Daj mi svoje krilce, ne morem se geniti od mraza!“ Sirotka sleče jedíno svoje krilce in vá-nje obleče otročička. Tudi ta jej izgine izpred očíj, rekši: „Bog ti poverni!“ Jedva se napóti dalje, kar zagleda uže tretje dete, boso po snegu hodéče. „Ubožec!“ misli sama v sebi ter se naglo sezuje in leséne črevljice ponudi otroku, kateri je vzame in reče: „Bog ti poverni!“ ter izgine.

Zdaj je bila sirotka bosa in v samej srajčki sredi neizmerne šume. Mislila je, da je bode konec od mraza; ali evo! svetloba zasije okolo nje in velik gospod je stal pred njó. Krotko, neizrecno milo jo pogleda, in kadar mehko, blago roko položí sirotki na glavico, katere do zdaj nihče nij gládil in negóval, uže nij čutila ni mraza, ni samote; ogrevala jo je nebeska radost. Minol je strah in groza; lepo se je ubožici zdelo tudi tam v divjej šumi, — zdaj uže nij bila sirota, kajti ljubezen se je ná-njo ozírala! Gospod reče: „ker si me trikrat usmiljeno obdarila, da-si gladna in premražena bivši, hočem tudi jaz tebe darovati. Preljuba moja hčerka, po sedaj ne bodeš nikoli terpela niti gládi niti béde na zemlji; srečna in blagoslovljena imaš po njej

hoditi.“ Svetli gospod pobere nekaj pestij snega, mahú in ílovíce ter položí dekletcu v srajčico. Še se milostivo nagne k sirotki, še jo oblagosloví njegova dobrodájna roka, ter on potem izgine izpred njé!

Néma, sterméča si deklica očí máne, kakor da se je prebudila iz sladkega spanja, — in kako lepe sanje so se jej sanjale! — O ne! — Okrog nje je še zdaj gozd in vsa njegova groza; v srajčki derží še, kar je dobila od svetlega gospoda. — Vse je bilo resnica! O, da bi mogla doíti gospoda! Tja je odšel; tam ga je zadnjič vidila! Hitro, hitro za njim! Zamán, — sama samcata je zopet v temnej šumi, zopet sirota, nesrečnejša nego li kedaj poprej; kajti nekaj hipcev je tudi njej sreča sijála. Kar ugleda lepo hižo. Tja gre in poterka premraženimi persti. Star, pobožen mož je v njej sè ženo prebíval. Rada sta prijéla dekletce. Ko sirota v gorko, razsvečeno izbo stopi, vidi se oblečeno v krasno sviléno odélo, katero je bleščálo, kakor pomladnja zôra, in obuta je bila v najlepše vézene črevljíce. A v naročaji je deržala namesto snega, mahú in ílovíce, mnogo zlata, biserov in dragih kámenov, svetlih, kakor migetajóce zvezdice. Sedaj je bila neizmerno bogata, in kar je še boljše, imela je domovino, kder je ljubéča skerb neprestano čula nad njó. Stari mož in žena sta se je radovala, kakor se radujeta ded in babica jedíne svoje vnuke. Nikdar nij deklica pozabila svetlega gospoda, ter verhu vse sreče je nje serce ostalo usmiljeno in blago; zato jo je vse ljubilo in čislalo. Mirno je minévalo nje življenje, kakor čist potok beží mej cvetlicami: na siroti je bil blagoslov ljubezni.

Mreža in kožuh.

Bilo je po zimi baš o božiči. Hud mráz je pritiskal, da je drevje pókalo in po cestah sneg ležal na debelo.

Šel je kmetsk človek v bližnja mesto, kjer je bilo posla pri sodišči. Na potu sreča cigana, ki je namesto suknje imel na sebi mrežo, s kakoršno se lové ribe. Čudno se zdí kmetskemu človeku, da cigana ne zebe, ko on, zavít v gorák kožuh, po vseh se udih trese od mraza. Stópi bliže ter povpraša cigana: „kako da v tacem mrazu nosiš mrežo namesto suknje? Ali se ti v glavi meša, ka-li?“ — „„Ne meša se mi v glavi,““ odgovorí mu cigan, „„meša se vam, ki si kupujete kožuh, a ipak terpíte mráz. Evo, moja mreža ima sto in sto skožnjice (luknjice); skozi to gre mráz vánjo, a skozi óno zopet iz njé. Pri vas je vse drugače. Ko se mráz zaletí pod vaš kožuh, ne more se verniti, in to je krivo, da vas zebe. Mi cigani smo modri in pametni ljudje.“

Neumni kmet se zamísli v ciganovo modrovanje ter mu ponudi svoj gorki kožuh za mrežo. Zviti cigan je tega jedva čakal ter mu z veseljem podál mrežo, oblékel kmetov kožuh ter odšel svojim potem.

Za nékaj časa vidi kmet, da ga je cigan gerdo preváril. Kliče in gleda na vse strani; ali o ciganu nij duha ni sluha. Bil bi zmerznil, da nij o pravem času prišel v mesto, kjer si je bil prisíljen kupiti nov kožuh.

Vernivši se domóv nij živej duši zinil besedice o tem, kar se mu je pripetilo na poti, in prav je stóril, ker vse bi se bilo smijalo njegovej neumnosti. To bi on bil tudi zaslužil.